Høringsnotat – endring av særavgiftsforskriften – elavgift ved utvinning av kryptovaluta

1. Innledning

Skattedirektoratet sender på vegne av Finansdepartementet på høring forslag til endring i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter (saf.) vedrørende avgift på elektrisk kraft («elavgift») levert til datasentre.

Forslaget følger opp Stortingets vedtak om at kraft som leveres til utvinning av kryptovaluta i et datasenter, ikke skal omfattes av redusert elavgift. Redusert sats skal videreføres for elektrisk kraft som leveres til datasentrenes øvrige aktivitet. Se nærmere om forslaget i punkt 8.

Endringen reiser EØS-rettslige spørsmål om statsstøtte og er ikke mulig å iverksette før spørsmålene er avklart med EFTAs overvåkningorgan (ESA), se nærmere om forholdet til EØS-avtalen og statsstøtte i punkt 7.

2. Bakgrunn

Utvinning og bruk av virtuelle valutaer og kryptovaluta er forbundet med betydelige samfunnsmessige utfordringer, og både norske og europeiske myndigheter, samt myndigheter i andre land, har flere ganger advart mot risikoene tilknyttet slike valutaer. Disse knytter seg til spørsmål om blant annet forbrukervern, investorbeskyttelse og misbruk til svindel, hvitvasking og terrorfinansiering. Finansministrene og sentralbanksjefene i G20 avga i juli 2018 et kommuniké med bl.a. følgende ordlyd:

"Technological innovations, including those underlying crypto-assets, can deliver significant benefits to the financial system and the broader economy. Crypto-assets do, however, raise issues with respect to consumer and investor protection, market integrity, tax evasion, money laundering and terrorist financing. Crypto-assets lack the key attributes of sovereign currencies. While crypto- assets do not at this point pose a global financial stability risk, we remain vigilant."

Virksomheten kan også legge beslag på betydelige kraftressurser.

Redusert elavgift for store datasentre ble innført 1. januar 2016, jf. Prop. 1 LS (2015–2016), side 140/141 og Prop. 1 LS (2016–2017), side 145. Målet er å gjøre det attraktivt for store datasentre å være lokalisert i Norge[1].

Skattedirektoratet har i tolkningsuttalelse 9. august 2018 avklart at utvinning/produksjon av kryptovaluta omfattes av avgiftsreduksjonen.

[1] Fra budsjettproposisjonen for 2017: «Formålet med avgiftsreduskjonen var å gjøre Norge attraktivt for lokalisering av store datasentre, herunder for internasjonale aktører.»

Vedtaket om å fjerne avgiftsreduksjonen for kraft til utvinning av kryptovaluta var en del av budsjettforliket mellom H, Frp, V og Krf, se Budsjettavtale, Innst. 2 S (2018-2019) kap. 3.1.2.1 og Innst. 3 S (2018-2019) kap. 13.6.

Formålet med vedtaket er knapt omtalt i innstillingen utover at Stortinget med vedtaket ønsker å avskjære statsstøtte i form av avgiftsfritak for kraft til utvinning av kryptovaluta.

Stortinget forutsatte at Finansdepartementet utarbeidet forslag til hvordan vedtaket kunne avgrenses og gjennomføres, og at forslaget ble sendt på høring med sikte på at endringene kunne tre i kraft 1. mars 2019. Departementet ble samtidig gitt fullmakt til å bestemme det endelige tidspunktet for iverksettelse.

Stortingets vedtak om avgift på elektrisk kraft for budsjettåret 2019 romertall II lyder:

> «Fra den tid departementet bestemmer gjøres følgende endringer:
>
> § 1 første ledd bokstav c skal lyde:
>
> c) til datasentrene med uttak over 0,5 MW. Den reduserte satsen omfatter ikke kraft til utvinning av kryptovaluta,
>
> *[...]*»

Det vises for øvrig til omtale av saken i Prop. 115 LS (2018–2019) Endringar i skatte-, avgifts- og tollovgivninga kap. 5.

3. Gjeldende rett

Etter Stortingets vedtak om avgift på elektrisk kraft § 1 første ledd skal det betales avgift til statskassen med 15,83 øre per kilowattime (kWh) på all elektrisk kraft som leveres her i landet. Det følger av vedtaket annet ledd bokstav c at det skal betales redusert sats med 0,5 øre per kWh for bl.a. kraft som leveres til store datasentre. Avgrensning av datasenter i avgiftsrettslig forstand er fastsatt i ssaf. § 3-12-6. Bestemmelsen er utformet etter lignende regler i Finland, og lyder:

> «Med datasenter menes foretak som har lagring eller prosessering av data, eller begge deler som sin hovedsakelige næringsvirksomhet.»

Et datasenter er et anlegg bestående av servere og andre komponenter som brukes til å organisere, behandle, lagre og spre store mengder data. Virksomheten vil typisk tilby infrastruktur som bygninger (dvs. fysisk lagerplass), strøm, kjøling og fysisk sikring, samt lagring og prosessering av data. Med prosessering forstås behandling av data. Dette vil bl.a. innebære bearbeiding av informasjon, utregninger mv.

Vilkårene for redusert avgift er at foretaket driver lagring/prosessering av data som hovedvirksomhet og har et faktisk uttak av elektrisk kraft over 0,5 MW. Ved beregning av faktisk uttak inngår kraft til servere, kjølesystem, pumper, belysning, sikkerhetsanordninger,

aggregater og anordninger som direkte støtter servernes funksjon. Dersom lagring/prosessering av data ikke er foretakets hovedvirksomhet, men en støttefunksjon til selskapets hovedvirksomhet, er dette vilkåret ikke oppfylt. Eksempler er foretak som yter finansielle tjenester eller ingeniørtjenester som hovedaktivitet.

Den reduserte satsen omfatter også elektrisk kraft som benyttes til servere, kjølesystem, pumper, belysning, sikkerhetsanordninger, aggregater og anordninger som direkte støtter servernes funksjon.

Avgiftspliktig for levering av elektrisk kraft er «virksomheter som transporterer elektrisk kraft til forbruker» (heretter «nettselskapene»), jf. saf § 5-1 bokstav d. Nettselskapene er registreringspliktig for avgiften og plikter å fastsette avgiftsgrunnlaget og beregne avgiften ved levering av skattemelding til skattemyndigheten, jf. skatteforvaltningsloven (sktfvl.) § 9-1, § 9-2 og § 8-4. Nettselskapet fakturerer sine kunder med henholdsvis ordinær eller redusert sats etter krav til dokumentasjon som fastsatt i saf. § 3-12-10 og § 3-12-11. Avgiftsreduksjonen til datasentre gjennomføres i dag som et direkte fritak mot egenerklæring fra datasenteret til nettselskapet om at vilkår for fritak er oppfylt, jf. saf. § 3-12-10 og § 3-12-11.

Skatteforvaltningsforskriften (sktfvf.) § 8-4-1 gir regler for hvilken tidsperiode avgiftsplikten må ha oppstått, eller fritaksvilkårene være oppfylt, for at avgiften eller fritaket skal kunne tas med i skattemeldingen (skattleggingsperiode). For elavgiften er det kvartalsvis skattleggingsperiode. I sktfvf. § 8-4-2 er det regler om frist for levering av skattemeldingen. For avgift på elektrisk kraft er fristen én måned og 18 dager etter utløpet av den skattleggingsperioden faktura er sendt eller levering eller uttak uten faktura er foretatt.

Dersom det skulle vise seg å være en feil i avgiftsrapporteringen til skattekontoret, vil etterberegning kunne bli rettet mot avgiftspliktig (nettselskapet) eller brukeren av den elektriske kraften (datasenteret), jf. sktfvf. § 12-1 og skattebetalingsforskriften § 16-42-1.

4. Avgiftsregler for datasentre i andre land

4.1. Sverige

Etter lag (1994:1776) om skatt på energi kan avgiftspliktig for avgift på elektrisk kraft få fradrag i skattedeklarasjonen eller tilbakebetaling ved søknad for avgift på kraft som forbrukes i et datasenter[2]. Ordningen innebærer at datasentre får den samme avgiftssatsen som elektrisitet brukt i industrien. Gjeldende sats er 0,5 svenske øre (0,46 norske øre[3]) per kWh. Den reduserte satsen gjelder virksomheter som hovedsakelig driver informasjonsvirksomhet, informasjonsbehandling eller utleie av servere og tilhørende tjenester. Det er et krav om at datasenteret har en sammenlagt installert effekt på minst 0,1 MW. Ved beregning av installert effekt skal kraft til kjøling og ventilasjon ikke regnes med[4].

[2]Ref. endringslov 2017:1208).
[3] Kilde: Norges Bank, gjennomsnittlig valutakurs februar 2019
[4] Se lag (1994:1776) om skatt på energi kap. 1 § 14 annet ledd

4.2. Danmark[5]

Etter elafgiftsloven § 11, første ledd (stk. 1), nr. 1 kan virksomheter som er registrert etter merværdiafgiftsloven som hovedregel få tilbakebetalt avgift for elektrisk kraft som er brukt til prosessformål. Etter § 11C tilbakebetales avgiften unntatt 0,4 danske øre (0,52 norske øre[6]) per kWh. Det er blant annet lagt til grunn at kraft benyttet til drift av maskiner, produksjonsanlegg, IT-utstyr, belysning og pumper er ansett å være kraft benyttet til prosessformål. Etter bestemmelsens annet ledd (stk. 2) kan avgiften ikke tilbakebetales for elektrisk kraft forbrukt av virksomheter opplistet i bilag 1 til loven. Bilag 1 til loven har gitt en uttømmende liste over hvilke momsregistrerte virksomheter som ikke er berettiget til tilbakebetaling av avgiften (advokater, arkitekter mv.). Datasentre er ikke opplistet. Det betyr at den faktiske avgiftssatsen for momsregistrerte datasentre som hovedregel blir 0,4 danske øre (0,52 norske øre[7]) per kWh. Datasentre er ikke berettiget til tilbakebetaling av avgiften for den kraft som forbrukes av kundenes servere[8]. Datasenterets momsregistrerte kunder vil i de fleste tilfeller selv være berettiget til tilbakebetaling av avgiften.

4.3. Finland

Etter lag om punktskatt på elström och vissa bränslen § 4 skal det for elektrisitet til datahaller betales redusert avgift (likt med øvrig industri). Satsen er 0,69 eurocent (6,72 norske øre[9]) per kWh. Gjennomføring skjer i form av direkte fritak, slik at det er nettselskapet som avgiftspliktig som innrapporterer med redusert sats for kraft levert til datahaller. Det finske avgiftsregelverket definerer datahaller som datasenter med IT-utstyr (servere, lagringssystem, utstyr for datakommunikasjon) og reserve- og beskyttelsessystem for utstyret. Utstyret må brukes i tilknytning til datakommunikasjon, sikkerhetskopiering og lagring. Det er krav om at datahallvirksomheten skal være hovedvirksomheten i selskapet og vilkår om at sammenlagt effekt for datasenteret skal være på over 5 MW. Ved beregning av effekt inngår kraft til kjølesystem mv. i beregningen[10].

4.4. Oppsummering

Sverige, Finland og Danmark har lignende unntak for datasentre med noe forskjellig avgrensning, gjennomføring og satser. Redusert sats er satt lavt i Sverige og Danmark, mens Finland har betydelig høyere sats. Unntak i disse landene omfatter også kraftforbruk til utvinning av kryptovaluta.

5. Datasenternæringen

[5] https://www.skat.dk/skat.aspx?oid=2049783&chk=215961
[6] Kilde: Norges Bank, gjennomsnittlig valutakurs februar 2019
[7] Kilde: Norges Bank, gjennomsnittlig valutakurs februar 2019
[8] SKM2016.572.SR
[9] Kilde: Norges Bank, gjennomsnittlig valutakurs februar 2019
[10] https://www.finlex.fi/sv/esitykset/he/2013/20130178.pdf side 7

5.1. Data som ressurs og innsatsfaktor

Data har blitt en nøkkelressurs for utvikling av næringsliv og samfunn. Det har bidratt til vekst innenfor markedet for lagring og behandling av data. Ifølge IT-selskapet Cisco vil antallet store («hyperscale») datasentre globalt øke fra 338 i 2016 til 628 innen 2021, og store datasentre vil stå for 53 pst. av all datatrafikk i datasentre innen 2021.[11] Analyseselskapet Gartner estimerer at det globale markedet for skytjenester i 2020 vil være 383 mrd. USD, en økning på 83 pst. fra 2016 da markedet var 209 mrd. USD.[12]

Vi ser en lignende utvikling i Norge, der stadig flere bruker skytjenester. Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) kjøpte 51 pst. av foretak med minst 10 ansatte skytjenester i 2018. Dette er en økning fra 40 pst. i 2016 og 29 pst. i 2014.[13] Statlige virksomheter bruker skytjenester mer enn næringslivet, og store foretak bruker skytjenester i større grad enn mindre foretak.[14]

Data kommer i økende grad til å bli en sentral ressurs og innsatsfaktor for næringsliv og samfunn fremover. Raskere overføringshastighet, økt prosessorkraft og lagringskapasitet har blant annet åpnet opp for utvikling innenfor behandling av stordata og kunstig intelligens, slik at data kan forstås og utnyttes på nye måter. Utvikling av tingenes internett (IoT), der flere og flere fysiske enheterblir tilkoblet internett, vil være en sentral driver for den store veksten i data som forventes, og særlig for innsamling av nye typer data. Denne utviklingen representerer store økonomiske muligheter for norsk næringsliv, blant annet for skytjenesteleverandører og datasenteraktører.

5.2. Viktige kriterier for datasenternæringen

Kraft er en av de viktigste innsatsfaktorene for et datasenter. Stabile kraftleveranser i et fornybart kraftsystem til konkurransedyktige priser, er derfor blant de viktigste kriteriene. Dette utgjør et viktig konkurransefortrinn for Norge.

Gode, forutsigbare rammebetingelser (skatt, avgifter, reguleringer mv.) og tilgang på kompetent arbeidskraft, er sentralt for utvikling av datasenternæringen. Konkurransen om de store datasentrene er stor, og aktørene har flere steder å velge mellom. Valg av plassering er en krevende prosess, der flere land og tomter blir vurdert opp mot hverandre. Norden har mange av de samme fortrinnene. Norske aktører konkurrerer derfor med blant annet Sverige, Danmark og Finland på de fleste kriterier.

---

[11] Kilde: Cisco. 2016. Cisco Global Cloud Index: Forecast and Methodology. 2016-2021. https://www.cisco.com/c/en/us/solutions/collateral/service-provider/global-cloud-index-gci/white-paper-c11-738085.html

[12] Kilde: Gartner 2017. https://www.gartner.com/newsroom/id/3616417

[13] Kilde: Statistisk sentralbyrå - Bruk av IKT i næringslivet. Oppdatert 01.10.18.

[14] 73 pst. av foretak med mer enn 100 ansatte bruker skytjenester, mot 44 pst. av foretak med 10-19 ansatte. Kilde: Statistisk sentralbyrå - Bruk av IKT i næringslivet. Oppdatert 01.10.18.

5.3. Datasenternæringen i Norge

Den norske datasenternæringen består hovedsakelig av små til mellomstore aktører, som har bygd opp sine sentre med tanke på å tilby tjenester til eksterne kunder, og da også internasjonale kunder – såkalte «colocation» datasentre.

Det finnes i dag ikke en samlet oversikt over datasenteraktører eller hva som kan klassifiseres som datasenternæringen i Norge. Flere aktører er registrert under generelle næringskategorier som for eksempel databehandling, datalagring og tilknyttede tjenester, mens andre er registrert på kategorier man normalt ikke forbinder med datasenternæringen, som kjøp og salg av egen fast eiendom. Dette avhenger blant annet av hvilken måte datasentervirksomheten inngår i bedriftens forretningsmodell. Noen leier ut fysisk kapasitet i datasenteret, andre driver skytjenester, mens noen bruker datasenteret som en del av virksomhetens infrastruktur, uten at datasenteret er en del av produktet virksomhetene selger. Dette gjør kartlegging og statistikk om bransjen utfordrende.

Som varslet i strategien «Norge som datasenternasjon»[15], vil Regjeringen gjennomføre en kartlegging av datasenternæringen. Det fremgår videre av Granavolden-plattformen at regjeringen vil «legge til rette for lønnsom utvikling av datasentre i Norge» og «vurdere hvordan blokkjedeteknologi kan legge grunnlag for ny verdiskaping».

6. Kryptovaluta og blokkjede

6.1. Kryptovaluta

Kryptovaluta er virtuell valuta som baserer seg på kryptografi for å utvinne nye enheter av valutaen. Det sentrale med virtuelle valutaer er generelt at det ikke er en sentralbank som garanterer for verdien.

Virtuelle valutaer (Bitcoin, Ethereum, Monero mv.) er ikke særskilt regulert. I hvitvaskingsforskriften § 1-3 annet ledd er «virtuell valuta» definert som «et digitalt uttrykk for verdi, som ikke er utstedt av en sentralbank eller offentlig myndighet, som ikke nødvendigvis er knyttet til en offisiell valuta, og som ikke har rettslig status som valuta eller penger, men som aksepteres som betalingsmiddel, og som kan overføres, lagres eller handles elektronisk». Prisen bestemmes ut fra tilbud og etterspørsel av brukerne.

Teknologiene bak kryptovalutaer er av relativt nyere dato, og kan variere betydelig. I høringsnotatet finner en ikke grunn til å gi en beskrivelse av teknologiene bak de enkelte kryptovalutaene. Ut fra hensynet til teknologinøytralitet vil forslaget omfatte enhver utvinning av enhver kryptovaluta. Det er likevel kryptovalutaer som baserer seg på blokkjedeteknologi som har størst oppmerksomhet, og som synes å stå for det største strømforbruket. Det antas at

[15] https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/datasenterstrategien/id2590685/

det først og fremst er utvinning av disse som er aktuelle for et datasenter. Beskrivelsen nedenfor gjelder derfor i hovedsak kryptovalutaer som bygger på blokkjedeteknologien.

6.2. Blokkjede

En blokkjede er en rekke med elektronisk informasjon (blokker), og som inneholder transaksjonsopplysninger og nøkler (hash'er) som fungerer som signaturer. Den ene nøkkelen tilhører den foregående blokken, den andre tilhører den nye blokken.

Brukerne av blokkjedenettverket utgjør nodene og det er disse nodene som legger til nye blokker i kjeden. For at en blokk skal kunne legges til i kjeden, må den inneholde et bevis på at arbeidet skal anses som gyldig. Dette gjøres ved at den bekreftes av de andre nodene på nettverket gjennom «proof of work» eller «proof of stake». Nodene konkurrerer om å utvinne nye enheter/blokker på kjeden for å bekrefte transaksjonene som den inneholder. Bekreftelsen skjer med utgangspunkt i en felles referanse som er offentlig og distribuert, og samtlige noder har tilgang til den.

Utvinningen av kryptovaluta utføres av enkeltpersoner, grupper eller bedrifter som konkurrerer med hverandre med kraftige datamaskiner, om å være den første til å løse en vanskelig matematisk oppgave som i hovedsak er en del av krypteringsmekanismen. Hovedformålet med utvinning er å fastsette historien om transaksjoner på en måte som er beregningsmessig upraktisk og kostbar å modifisere/endre av andre. Ved å laste ned og verifisere blokkjeden (av eksempelvis Bitcoin, Ethereum), er datamaskiner i stand til å nå konsensus om rekkefølgen av hendelser. Dette gjøres ved hjelp av kryptografiske metoder, som sikrer at ingen klarer å forfalske betalinger eller bruke sin kryptovaluta mer enn én gang. Den som først løser denne matematiske oppgaven, og i prosessen validerer transaksjonene i en blokk, mottar en «blokkbelønning». Velger man å benytte blokkbelønningen til kryptovaluta, vil blokkbelønning utbetales som en digital pollett.

Aktiviteten knyttet til utvinning av kryptovaluta krever normalt mye elektrisk kraft, og utvinningen av kryptovaluta krever stadig mer prosesseringskraft for å løse kodene for nye blokker. Dette krever kraftigere datamaskiner og dermed også mer elektrisk kraft.

Ved senere bruk av kryptovaluta skjer det en validering. Valideringen kan være tilsvarende kraftkrevende som utvinningen av kryptovalutaen.

Blokkjedeteknologi kan benyttes også til annet enn utvinning av kryptovaluta, f.eks. til formål som ivaretar opprinnelsesmerking av matvarer, styring av logistikk og transport, kontroll av eiendomsoverdragelser, smarte digitale kontrakter, sikring av oppdatering av programvare på kritiske komponenter i Internett, beskyttelse av helseopplysninger, bank, utdanning mv.

7. EØS

Redusert elavgift for datasentre utgjør statsstøtte, jf. EØS-avtalen art 61 (1). Gjeldende ordning/avgiftsreduksjon anses som forenlig med EØS-avtalen etter

gruppeunntaksforordningen («GBER») [16] art. 44 EUs energiskattedirektiv[17] art. 5 og art 17 (a).

Vilkår for å anvende GBER på fritak fra miljøavgifter er bl.a. at fritaket er i tråd med EUs energiskattedirektiv, og at kretsen av støttemottakere velges basert på «transparente og objektive kriterier». I objektivitetsvilkåret ligger det en viss begrensning i adgangen til å forskjellsbehandle foretak i en sammenlignbar situasjon. Endring av dagens ordning reiser EØS-rettslige spørsmål om statsstøtte som må avklares med ESA før iverksetting[18]. Finansdepartementet vurderer for tiden disse spørsmålene og vil ta stilling til videre skritt overfor ESA etter høringen.

8. Forslaget

8.1. Avgrensninger - «utvinning av kryptovaluta»

Det følger av Stortingets vedtak at den reduserte satsen for elavgift ikke skal omfatte kraft til «utvinning av kryptovaluta». Vedtaket innebærer derfor at kraft til utvinning av ev. andre virtuelle valutaer enn kryptovaluta i et datasenter, fortsatt skal ilegges redusert avgift (0,50 øre per kWh). Skattedirektoratet kjenner ikke til i hvilken utstrekning det forekommer utvinning av andre virtuelle valutaer enn kryptovaluta i datasentre. Direktoratet antar imidlertid at kraftforbruket til slik aktivitet er av mindre betydning sammenlignet med utvinning av kryptovaluta. I den grad slike andre virtuelle valutaer er eller blir aktuelle for utvinning ved et datasenter, kan det ut fra hensyn til konkurransenøytralitet og avgiftsadministrasjon senere bli aktuelt å vurdere avgrensningen til kryptovaluta i Stortingets vedtak.

Ulike kryptovalutaer bygger på ulike teknologier. Forslaget er utformet teknologinøytralt, uavhengig av hvor kraftkrevende prosessene er. Det er dermed ikke avgjørende at det benyttes blokkjedeteknologi (Proof of Work-, Proof of Stake-, eller andre prosesser som baseres på blokkjedeteknologi). Det innebærer at all kraft til utvinning av kryptovaluta ved et datasenter, skal betale full elavgift.

I forslag til saf. § 3-12-6 nytt annet ledd fremgår at den reduserte satsen ikke skal omfatte kraft levert til utvinning av kryptovaluta. Det foreslås avgrensning av hva som anses som «utvinning av kryptovaluta».

En avgrensing av «utvinning av kryptovaluta» for et avgiftsmessig formål, kan avvike fra hvordan begrepet brukes for andre formål. Direktoratet har for en avgiftsmessig bruk av utvinningsbegrepet antatt at det er hensiktsmessig å inndele avgrensningen i tre elementer (hhv. et subjektivt, objektivt og økonomisk element) som samlet er ment å beskrive utvinningen.

---

[16] Kommisjonsforordning nr. 651/2014 om gruppeunntatt støtte: GBER 36/2015/ENV og GBER 30/2016/ENV
[17] Rådsdirektiv 2003/96/EF
[18] Avtale mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkingsorgan og en Domstol (ODA-avtalen), protokoll 3, del I art. 1 nr. 3.

For det første er det selve hensikten med kraftforbruket (det subjektive elementet), forsøket på å utvinne kryptovaluta, som bør være avgjørende, og ikke nødvendigvis om forsøket lykkes. Et forsøk foreligger dersom det er igangsatt en aktivitet eller prosess (det objektive elementet) som har til formål å innkassere en belønning (det økonomiske elementet) som angitt i utkastet. Videre angis og eksemplifiseres de ulike utvinningsaktivitetene, og til sist selve belønningen. Det er for det avgiftsmessige formålet underordnet hvilke teknologier prosessene er basert på eller hvilken økonomisk belønning som oppnås. Alt kraftforbruk knyttet til de tre elementene i utvinningsbegrepet, skal etter forslaget ilegges med full elavgift.

Det er vanskelig å forutse den teknologiske utviklingen av kryptovalutaer, og det kan bli behov for å justere avgrensingen og eksemplifiseringen i takt med utviklingen av ny teknologi[19].

For å gjennomføre Stortingets vedtak vil det være behov for å omfatte all kraft som er medgått knyttet til utvinning av kryptovaluta. Dette vil også omfatte den forholdsmessige andel av kraft forbrukt til servere, kjølesystem mv., og som er knyttet til slik aktivitet.

Definisjonen av utvinning er foreslått å omfatte alle kraftkrevende, objektive aktiviteter og prosesser knyttet til utvinning av kryptovaluta. Oppramsingen er eksemplifiserende, til dels overlappende, og ikke utfyllende, jf. at også annen bistand til utvinning av kryptovaluta er omfattet.

Direktoratet har valgt også å innta et belønningselement i definisjonen. Dette for å få frem selve grunnhensikten med utvinningsprosesser, nemlig at det i enden er en belønning eller fordel. Uten en slik økonomisk belønning av aktiviteten eller prosessen, vil det ikke være noe grunnlag for utvinningsvirksomheten. Belønningen er i forslaget til forskrift ansett som aktiva i den aktuelle valutaen eller annen fordel som mottas som belønning for utvinning av valutaen.

Se forslag til § 3-12-6 nytt annet ledd.

Direktoratet har også vurdert en alternativ metode for å gjennomføre Stortingets vedtak ved å knytte avgrensingen av «utvinning av kryptovaluta» til et hovedsaklighetsskriterium. Alternativet vil innebære at ordningen med redusert sats begrenses til datasentre hvor strømforbruk til utvinning av kryptovaluta er under en angitt grense (f.eks. 50 pst.) av det totale kraftforbruket i en angitt periode. Overstiges denne grensen, ilegges hele datasenteret full avgift, dvs. også for kraft til annen virksomhet.

Også dette alternativt forutsetter en definisjon av hva som menes med «utvinning av kryptovaluta», og det må tas høyde for den forholdsmessige andelen kraft som utvinningen genererer av kjøling og andre støttesystem. I tillegg må det angis en grense for hva som skal anses hovedsakelig, og hvilken tidsperiode dette kriteriet skal relateres til. Alternativet vil

[19] https://eba.europa.eu/documents/10180/2545547/EBA+Report+on+crypto+assets.pdf

kunne lette byrden for datasenterets dokumentasjonsplikt i tilfeller hvor man åpenbart er under den angitte grensen. De administrative kostnadene kan imidlertid bli høyere for å håndtere også et hovedsakelighetskriterium. Grensetilfeller vil kunne oppstå, og da vil innhenting av erklæringer i alle ledd (kunder nedover i kjeden), være nødvendig for å avklare om forbruket til utvinning av kryptovaluta er over eller under grensen. Alternativet kan også gi insentiv for skatteplanlegging slik at datsentre ligger like under den angitte grensen, eller velger å dele virksomheten i mindre juridiske enheter som hver for seg ligger under grensen. En slik grense vil også innebære en forskjellsbehandling mellom aktører (datasentre og brukere) og mht. kostnader for å utvinne kryptovaluta. Direktoratet kan på denne bakgrunn ikke anbefale innføring av et slikt hovedsakelighetskriterie for å gjennomføre Stortingets vedtak.

8.2. Dokumentasjon

Det følger av saf. § 2-8 at «Krav om avgiftsfritak skal kunne dokumenteres. Med mindre annet er bestemt i denne forskriften, skal kravets omfang og vilkårene for at fritak er oppfylt, fremgå av dokumentasjonen.»

Som delvis fritaksberettiget for særavgifter, får datasenteret plikt til å dokumentere grunnlaget for den reduserte satsen, dvs. at alt kraftforbruk til annen aktivitet enn utvinning av kryptovaluta, skal dokumenteres særskilt.

I den forbindelse hevder næringen at det ikke er praktisk mulig å foreta målinger av strømforbruket til de ulike prosessene, og at det dermed heller ikke er mulig å foreta målinger for å fastslå kraftforbruk knyttet til utvinning av kryptovaluta.

Direktoratet har forståelse for innvendingene som bransjen peker på, men viser til at det vil være datasenterets ansvar å legge til rette for korrekt fastsettelse av avgiften. Det vil kun være grunnlag for redusert sats der det dokumenteres at kraften er brukt i datasenteret til annet enn utvinning av kryptovaluta. Bransjen vil dermed få et insentiv til å etablere interne systemer for å angi kraftforbruket som relateres til utvinning av kryptovaluta og annen aktivitet, slik at det fremgår hva som skal fastsettes med ordinær og redusert sats.

Se forslag til § 3-12-11 første ledd bokstav d.

8.3. Alternativer for gjennomføring

Direktoratet har vurdert tre alternativer for gjennomføring av forslaget: 1) registrering av datasentre, 2) refusjonsordning og 3) direkte fritaksordning.

Dokumentasjonskravet vil være det samme for de tre alternativene.

1) Registrering av datasentre

Registreringspliktige virksomheter for særavgifter er i dag regulert i saf. § 5-1, mens saf. § 5-2 regulerer hvilke virksomheter som etter søknad *kan* registreres.
Alternativet innebærer at det innføres registrerings*plikt* for datasentre med rett til redusert sats.

Som registrert virksomhet må datasenteret føre et avgiftsregnskap, herunder skille mellom kraft levert til formål som ikke gir rett til redusert sats og kraft som gir slik rett. Videre må registrerte virksomheter levere skattemelding for særavgifter, sktfvl. § 8-4.

Ved levering av skattemelding fastsetter datasenteret avgiftsgrunnlaget, foretar beregningen (sktfvl. § 9-1 og § 9-2) og er ansvarlige for at avgiften blir riktig fastsatt.
Innføres registreringsplikt for datasentre, vil disse være registrert på lik linje med nettselskapene. Nettselskapene kan da levere elektrisk kraft avgiftsfritt til datasenteret, som selv er ansvarlig for å levere skattemelding, fastsetting og betaling av særavgiften for kraft som forbrukes ved datasenteret.

Datasenteret må ha dokumentasjon i sitt regnskap på at vilkårene for redusert sats er oppfylt, jf. saf. § 5-8. Dette kan være interne systemer som overvåker datasenterets virksomhet (prosessene som gjøres i maskinene i datasenteret), eller det kan være erklæringer fra datasenterets brukere om deres faktiske bruk av kraft. Dersom disse har kundeledd under seg, må det foreligge erklæring også fra disse. Erklæring må avgis helt til siste ledd (sluttbruker) som benytter kraft levert fra datasenteret.

Alternativt til en registrerings*plikt* kan det innføres en registrerings*adgang*. Dette vil innebære at datasentre med rett til redusert sats, *kan* registrere seg som avgiftspliktig virksomhet. Som registrert virksomhet vil de ha rettigheter og plikter som beskrevet ovenfor. Datasenter som velger å ikke registrere seg, må betale ordinær (full) avgift ved levering av kraft, og må i etterkant søke om refusjon for den delen av kraften som er forbrukt til annen aktivitet enn utvinning av kryptovaluta. Motivasjonen for datasentre til å registrere seg, vil være den likviditetsfordelen som oppnås ved å motta kraft avgiftsfritt fra nettselskap, mot å måtte betale full avgift og i etterkant søke refusjon.

Vurdering

Særavgiftene er en såkalt «førsteleddsavgift», det vil si at avgiftsplikten som hovedregel er lagt på produsenter og importører av varer. Registrering av datasentre vil avvike fra denne hovedregelen. Skattedirektoratet mener at det bør foreligge gode grunner for å fravike hovedregelen. Slike grunner kan være hensynet til å sikre korrekt fastsetting og innbetaling av avgiften til staten, herunder hensynet til etterkontroll og administrative kostnader for etaten og berørte næringer.

En registreringsordning vil innebære samme utfordringer knyttet til dokumentasjon og kontroll av vilkårene som de øvrige alternativene. Datasentrenes ansvar for riktigheten av erklæringer og øvrig dokumentasjon vil også være identisk under de alternative ordningene.

Registreringsordning for datasentre vil kunne gi noe økt sikkerhet for avgiftsbetalingen for skattemyndigheten. Dette skyldes skattekontorets adgang til å kreve at virksomheter som er registrert som avgiftspliktige etter særavgiftsloven, skal stille sikkerhet for fremtidig skyldig avgift.

Skattedirektoratet kan ikke se tilstrekkelig gode grunner for å registrere datasentre, og foreslår derfor ikke dette.

2) Refusjonsordning

Alternativet innebærer at nettselskapet leverer kraft med ordinær (full) avgiftssats til datasentre. Datasenteret må i etterkant søke om refusjon for andelen kraft benyttet til annet enn utvinning av kryptovaluta.

Datasenteret må ved søknaden dokumentere at kraften er benyttet til formål som gir rett til redusert sats. Tilsvarende som ved en registreringsordning, kan dokumentasjonen være basert på opplysninger fra datasenterets målinger eller interne systemer som overvåker virksomheten/prosessene i datasenteret, herunder hva kraften forbrukes til, eller erklæringer fra datasenterets brukere om deres faktiske forbruk til annet enn utvinning av kryptovaluta, samt forholdsmessig andel av kraft til kjøling mv. som er benyttet i forbindelse med denne virksomheten.

Søknad om refusjon kan sendes skattekontoret månedlig.

Vurdering

Det er i dag flere fritak i saf. som gjennomføres ved refusjonsordninger. Refusjonsordningene benyttes der levering av varen skjer fra en ikke registrert virksomhet til sluttbruker som skal benytte varen til avgiftsfritt formål. Dette kommer av at en uregistrert virksomhet ikke har mulighet til å levere avgiftsfritt. Gjennomføring i form av refusjon vil innebære likviditetsulempe og gi økte administrative kostnader for virksomhetene.

Dersom det ikke er installert målere eller system for å overvåke kraftforbruket i datasenteret, må forbruk med rett til redusert sats dokumenteres ved erklæringer. For å kunne gi refusjon må det være mulig å kunne kontrollere riktigheten av erklæringen på søknadstidspunktet. Dette anser direktoratet for å være svært krevende og vanskelig. Direktoratet foreslår derfor ikke gjennomføring ved refusjon.

3) Direkte fritaksordning

I dag gjennomføres redusert sats for datasentrene som en direkte fritaksordning hvor datasenteret avgir en egenerklæring til nettselskapet. Det er ingen fast mal for denne erklæringen per i dag. Virksomhetene står derfor relativt fritt til å bestemme hva erklæringen skal inneholde.

Som alternativ til interne systemer som beregner og angir forbruket, kan datasenteret dokumentere det faktiske forbruket gjennom erklæringer fra brukere som får levert kraft fra datasenteret. For å avgrense kraft til kryptovaluta og annet, må erklæringen angi brukernes andel kraft som ikke er benyttet til utvinning av kryptovaluta.

Ved videreføring av dagens direkte fritaksordning for datasentre som både har åpnet for utvinning av kryptovaluta og annen aktivitet, må datasenteret avgi en erklæring til nettselskapet. I erklæringen må datasenteret dokumentere fordeling av kraftbruket mellom kraft levert til utvinning av kryptovaluta og kraft til annen aktivitet. Fordelingen må basere seg på enten målinger, interne systemer som beregner og angir kraftforbruket som relateres til utvinning av kryptovaluta og annen aktivitet, eller erklæringer fra brukerne om forbruket av den elektriske kraften i datasenteret. Forbruket (og fordelingen) må kunne dokumenteres i ettertid. Annen dokumentasjon som vil kunne aksepteres av skattemyndigheten (dersom datasenteret ikke har installert målere), er f.eks. underliggende avtaler inngått med brukerne av kraften i datasenteret.

Kraft benyttet til kjøling mv. i datasenteret, må også fordeles forholdsmessig ut i fra omfanget av kraft forbrukt i forbindelse med utvinning av kryptovaluta.

Datasentre som ikke utvinner kryptovaluta, må også tilsvarende kunne dokumentere at det ikke forekommer slik aktivitet.

Vurdering

Alternativet innebærer gjennomføring mest mulig likt som i dag, og med minst mulig likviditetsulempe for datasentrene. Dette alternativet vil i likhet med de øvrige alternativene, medføre utfordringer knyttet til å kunne foreta en etterfølgende kontroll av riktigheten av erklæringene. Skattedirektoratet anser likevel at gjennomføring i form av erklæringer som den mest hensiktsmessige måten å gjennomføre den reduserte satsen for datasentre på.

Foreslått alternativ

Direktoratet foreslår på denne bakgrunn alternativ 3 (direkte fritaksordning).

Forslaget forutsetter at at nettselskapet mottar erklæring om kraftforbruk med rett til redusert sats før faktureringstidspunktet. For at nettselskapet skal kunne fakturere datasenteret med riktig avgift, foreslås det at datasenteret må avgi kvartalsvise erklæringer om fordelingen av kraftforbruket. Det vil si at ved utløpet av for eksempel første kvartal må datasenteret innhente informasjon om hva kraften i datasenteret faktisk er benyttet til i denne perioden. På bakgrunn av mottatt informasjon kan datasenteret gi erklæring til sitt nettselskap om forbruket av kraft til annet enn utvinning av kryptovaluta. Nettselskapet vil da kunne fakturere datasenteret kvartalsvis på bakgrunn av mottatt erklæring. Som følge av at nettselskapet først vil kunne fakturere datasenteret etter utløpet av kvartalet, vil faktura for kraftforbruket i første kvartal bli sendt i andre kvartal, og leveringsfristen for skattemeldingen blir da 18. august.

Det innebærer at avgiftsbetalingen med denne ordningen forskyves med ett kvartal der datasenteret har ulike typer aktiviteter og åpnet for utvinning av kryptovaluta.

Dersom det kan dokumenteres at datasenteret kun driver med annen aktivitet enn utvinning av kryptovaluta, vil det ikke være behov for kvartalsvise erklæringer. I disse tilfellene vil det være tilstrekkelig at erklæringer ikke er eldre enn ett år, og nettselskapet vil kunne fakturere disse datasentrene månedlig. Dersom det skjer en endring i aktiviteten i datasenteret, plikter datasenteret å opplyse om dette til nettselskapet, og avgi ny erklæring om fordelingen av kraftforbruket.

Se forslag til forskrift i § 3-12-11 første ledd bokstav d.

9. Ansvar – sikkerhet og sanksjoner

Nettselskap skal som avgiftspliktig for elavgiften, rapportere og betale elavgift til Skatteetaten ved levering av skattemelding for særavgifter.

For at nettselskapet skal kunne levere kraft med redusert sats til datasentre, må det etter forslaget ha mottatt erklæring fra datasenteret om at vilkårene for den reduserte satsen er oppfylt. Nettselskapet er ansvarlig for at erklæringen gir tilstrekkelig dokumentasjon. Ansvaret innebærer at det må fremgå av erklæringen hvor mye kraft som er benyttet til annen aktivitet enn utvinning av kryptovaluta. Erklæringen må være utformet slik at det klart fremkommer at det er kraftforbruket til sluttbruker som angis. Dersom kraft leveres uten at det er mottatt slik erklæring, og det viser seg at vilkårene for redusert sats ikke er oppfylt, vil kravet på manglende betalt avgift kunne rettes mot nettselskapet.

Det er datasenteret som er subjekt for den reduserte satsen, og som er ansvarlig for at kraft levert til virksomhet med redusert sats, ikke forbrukes i virksomhet hvor det skal ilgges ordinær sats. Dersom et datasenter har mottatt kraft med redusert sats, men bruken av kraften ikke oppfyller vilkårene for den reduserte satsen, vil datasenteret være ansvarlig for innbetaling av avgift, jf. skattebetalingsforskriften § 16-42-1. Dersom nettselskapet visste eller burde ha visst at vilkårene for den reduserte satsen ikke var oppfylt, vil kravet også kunne rettes mot denne. Dette gjelder for eksempel dersom nettselskapet ikke har mottatt tilstrekkelig dokumentasjon for fritaket.

Det følger også av sktfvl § 8-4 fjerde ledd at datasenteret plikter å levere skattemelding for særavgifter for kraft de bruker, som er levert med redusert sats, dersom vilkårene for redusert sats ikke oppfylles. Dette innebærer at dersom det etter at det er mottatt kraft med redusert sats, viser seg at datasenteret kunde(r) har utvunnet kryptovaluta, plikter datasenteret å levere skattemelding og betale full avgift for den kraften som er benyttet til slik utvinning. Det er da differansen mellom redusert og full sats som skal betales.

Etter saf. § 2-10 kan skattekontoret nekte fritak, nedsettelse eller tilskudd for en begrenset periode ved overtredelse av vilkårene for avgiftsfritak. Dette innebærer at et datasenter som har åpnet for kryptovaluta, men som kun faktureres med redusert sats, har brutt vilkårene, og

kan ekskluderes fra den reduserte satsen. I så fall må nettselskapet overfor dette datasenteret, levere kraft med full avgift for den perioden som ekskluderingen skal gjelde. Datasenteret er ansvarlig for aktiviteten ved datasenteret, og må bære ansvaret for at deres brukere eventuelt internt ikke har rapportert om kraftforbruk til utvinning av kryptovaluta.

Gis det uriktige eller ufullstendige opplysninger i skattemeldingen, kan skattekontoret ilegge tilleggsskatt med ordinær eller forhøyet sats. Skattekontoret kan ilegge tilleggsskatt med 20 pst. dersom skattyter gir uriktige eller ufullstendige opplysninger, jf. sktfvl. § 14-3 og § 14-5.

10. Økonomiske og administrative konsekvenser

10.1. Provenykonsekvenser

En avgrensning av den reduserte satsen for datasentre til ikke å omfatte kraft til utvinning av kryptovaluta, vil i utgangspunktet innebære et økt proveny for staten.

Kraftforbruket i datasentre vokser raskt, og det foreligger ikke grunnlag for å anslå forbruket her i landet i store datasentre for 2019 og årene fremover. Hittil har inntektstapet ved dagens reduserte avgiftssats økt kraftig for hver kvartalsvise innbetaling, men det er usikkert om veksten fortsetter. Finansdepartementet anslår at de reduksjonsberettigede datasentrene ved utgangen av 2018 hadde et samlet årsforbruk på om lag 350 GWh. Basert på dette forbruket vil lettelsen i elavgiften for datasentre bli om lag 50 mill. kroner i 2019.

Det er ikke mulig å gi sikre anslag for hvor stor del av avgiftslettelsen som går til kraft som benyttes til utvinning av kryptovaluta. Datasentrene som nyter godt av avgiftsreduksjonen, brukes av mange kunder og til en rekke formål. Dagens rapportering skiller ikke mellom ulike typer aktivitet i det enkelte datasenter.

Skattedirektoratet har undersøkt med bransjen om det er mulig å finne tall for hvor mange datasentre som utelukkende driver med utvinning av kryptovaluta, og hvor mange datasentre som har kombinasjoner av ulike typer aktiviteter. Slik direktoratet har forstått næringen, foreligger det ikke grunnlagsdata for slike opplysninger.

Det er derfor heller ikke mulig å gi sikre anslag for provenyeffekten av å avgrense den reduserte satsen for elavgift til kun å gjelde kraft som ikke benyttes til utvinning av kryptovaluta. Provenyet vil også avhenge av hvordan avgrensningen utformes, og hvordan bransjen tilpasser seg avgrensningen.

Stortinget har gjennom budsjettavtalen lagt til grunn et merproveny på om lag 10 mill. kroner bokført i 2019.

Næringen har gitt uttrykk for at en avgrensning mot kraft til utvinning av kryptovaluta, vil gjøre at slik utvinning ikke blir lønnsom her i landet og at utvinning av blokkjeder vil bli flyttet til andre land, eksempelvis Sverige og Danmark.

10.2. Næringsmessige konsekvenser

Forslaget vil innebære økte kraftkostnader for utvinning av kryptovaluta fra datasenter i Norge. I hvilken grad dette vil innebære avvikling av og flytting av slik virksomhet fra Norge til annet land, vil bero på flere forhold, herunder de samlede kostnadene for virksomheten og risiko for at lignende tiltak også kan bli gjennomført i andre land ut fra hensynet til å begrense strømforbruket for denne virksomheten.

Skattedirektoratet legger til grunn at de reduserte satsene for elavgift til store datasentre i Sverige, Danmark og Finland også omfatter kraftforbruk til utvinning av kryptovaluta. Det kan derfor antas at innføring av ordinær sats for elavgift for kraft til utvinning av kryptovaluta i Norge, vil gjøre det lønnsomt å flytte slik produksjon til land med lavere avgift. Det kan også bli mer krevende å tiltrekke seg datasentre til Norge.

Direktoratet har registrert at næringen mener at tiltaket vil få utilsiktede konsekvenser for virksomhet som er tuftet på blokkjedeteknologi, og at dette innebærer at innovasjon, utvikling og tjenesteproduksjon innenfor blokkjedeteknologi i Norge vil opphøre. Av grunner som nevnt over, anser direktoratet at det er vanskelig å angi noe nærmere om dette.

10.3. Administrative konsekvenser

10.3.1. For staten

Ved en direkte fritaksordning vil nettselskap føre kraft levert til datasenter med redusert sats i sin skattemelding. Mottak og behandling av skattemelding vil følge de ordinære systemer i Skatteetaten, og vil være forbundet med lave administrative kostnader.

Som følge av at det antas å være vanskelig å dokumentere om vilkårene er oppfylt dersom det ikke foreligger målinger, vil det også være administrativt svært krevende for skattemyndighetene i ettertid å kunne føre kontroll med om vilkårene for redusert sats er oppfylt.

Dersom tiltaket medfører at norske datasentre velger å juridisk begrense brukernes muligheter for å utvinne kryptovaluta, vil dette påvirke de administrative kostnadene for å håndtere den reduserte satsen for øvrig aktivitet, slik at disse fortsatt holdes på et lavt nivå.

10.3.2. For næringslivet

Direktoratet har ikke sett seg i stand til å anslå de administrative kostnadene tiltaket vil innebære for næringslivet, dvs. for den registrerte avgiftspliktige virksomheten, datasenteret og datasenterets brukere.

For datasentrene vil det være krevende å fremskaffe dokumentasjon og foreta en korrekt fordelingen av kraft forbrukt til aktivitet med rett til redusert sats og aktivitet knyttet til utvinning av kryptovaluta. Tilsvarende vil det for datasenterets brukere være krevende å angi forbruket av kraft til aktiviteter som gir grunnlag for redusert og full sats. Det er ikke kun kraft til selve utvinningen som vil være omfattet, men også kraft til forsøk på utvinning, og den forholdsmessige andelen kraft som denne aktiviteten belaster datasenterets kraftforbruk ved kjøling mv. Av disse grunner kan det forventes at tiltaket vil innebære at datasentrene gjennom sine avtaler med brukerne, juridisk begrenser brukernes mulighet til å utvinne kryptovaluta ved datasenteret. For datasentre som velger å åpne for utvinning av kryptovaluta, må det påregnes betydelige administrative kostnader for å følge opp kravet om å dokumentere grunnlaget for den reduserte satsen i erklæringen som skal gis den avgiftspliktige, og som skal utgjøre grunnlaget for dennes skattemelding.

For den registrerte virksomheten (nettselskapet) vil det påløpe administrative kostnader ved mottak, undersøkelse og oppbevaring av grunnlaget for skattemeldingene for kraft som er levert til datasentre som også har åpnet for utvinning av kryptovaluta. Det vil også påløpe administrative ekstrakostnader for særskilte faktureringsrutiner overfor datasentrene. Gjennomføringen av tiltaket som en direkte fritaksordning vil også innebære en likviditetsulempe for nettselskapet, ved at de ikke kan fakturere datasentre hvor det foregår noe utvinning av kryptovaluta, før etter at erklæring om fordelingen av kraftforbruket foreligger.

11. Forslag til forskrift

I særavgiftsforskriften foreslås følgende endringer:

Kap. 3-12. Avgift på elektrisk kraft

§ 3-12-6 nytt annet ledd skal lyde:

(2) Den reduserte satsen omfatter ikke kraft til utvinning av kryptovaluta, herunder den forholdsmessige andel av kraft forbrukt til servere, kjølesystem mv., og som er knyttet til slik virksomhet. Med utvinning av kryptovaluta menes virksomhet som ved bruk av kryptografi, har til hensikt å

a) utstede, skape, validere, verifisere, godkjenne eller på annen måte bistå i prosessering («mining») av virtuell valuta, og
b) motta belønning i form av aktiva i en nyutstedt enhet av valutaen, eller annen fordel ved prosessering av valutaen.

Med virtuell valuta menes valuta slik som definert i forskrift 14. september 2018 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsforskriften) § 1-3 annet ledd.

§ 3-12-11 første ledd bokstav d skal lyde:

d) for datasenter må det også legges frem egenerklæring om at det elektriske anlegget har et faktisk uttak over 0,5 MW. Dokumentasjonen skal også bestå av en bekreftelse fra autorisert elektriker om at det elektriske anlegget har en kapasitet på over 0,5 MW. *Videre må det fremlegges erklæring om faktisk kraftforbruk i datasenteret til annen aktivitet enn utvinning av kryptovaluta, samt forholdsmessig andel av kraft forbrukt til servere, kjølesystem mv. som angitt i § 3-12-6 første ledd, og som er knyttet til slik virksomhet. Erklæring må inngis kvartalsvis dersom deler av kraften er forbrukt til utvinning av kryptovaluta. Erklæring må foreligge før datasenteret faktureres med redusert sats.*